

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

BM-II.059.1.566.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 13252 Pani Posłanki Olgi Ewy Semeniuk-Patkowskiej, w sprawie polityki państwa wobec młodych osób na rynku pracy oraz rosnącej emigracji zarobkowej młodych Polaków, proszę przyjąć informacje pozostające we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Aktywizacja zawodowa osób młodych do 30 r. ż. jest jednym z priorytetów polityki rynku pracy. Od 2014 r. w Polsce realizowany jest program Gwarancje dla Młodzieży (GdM), w oparciu o kierunki wynikające z Zalecenia Rady UE w sprawie Gwarancji dla Młodzieży¹ (MRPIPS pełni funkcję Koordynatora Krajowego Gwarancji dla młodzieży). Program jest realizowany na podstawie zaktualizowanego w 2022 r. „Planu realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce”, która opiera się na funkcjonowaniu 4 podstawowych filarów wsparcia dla młodych osób:

- wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy, które oferują wsparcie w aktywizacji zawodowej i podnoszeniu kompetencji;
- Ochotniczych Hufców Pracy (działania edukacyjne i wychowawcze jednostek OHP oraz projekty aktywizacji zawodowej);
- projektów wyłanianych w konkursach regionalnych oraz na szczeblu centralnym finansowanych ze środków EFS+;
- programu pożyczkowego „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie II” realizowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Źródłem finansowania GdM są środki Funduszu Pracy oraz środki Europejskiego Funduszu Społecznego+ (w ramach 16 programów regionalnych oraz programu centralnego pn. Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027). Obecnie główne priorytety w realizacji Gwarancji dla młodzieży koncentrują się na:

- ocenie i wzmocnieniu umiejętności cyfrowych osób młodych;
- powiązaniu ofert wsparcia z potrzebami transformacji cyfrowej i zielonej;
- zapewnieniu kompleksowego wsparcia dla osób młodych;
- zapewnieniu wysokiej jakości ofert dla osób młodych;
- a także na pogłębionym zindywidualizowanym podejściu i aktywnym docieraniu z ofertą wsparcia do osób młodych.

Adresatami GdM są osoby młode, które można podzielić na cztery grupy wiekowe:

- osoby w wieku 15-17 lat przedwcześnie kończące naukę lub zaniedbujące obowiązek szkolny/nauki;

¹ Zalecenie Rady UE z 30 października 2020 r. w sprawie pomostu do zatrudnienia – wzmocnienia Gwarancji dla Młodzieży zastępujące zalecenie Rady z 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia Gwarancji dla młodzieży.

- osoby w wieku 18-29 lat: zarejestrowane jako bezrobotne, pozostające poza zatrudnieniem, edukacją i szkoleniem (NEET), będące bezrobotnymi oraz poszukującymi pracy absolwentami szkół i uczelni;
- osoby, które opuściły pieczę zastępczą;
- kobiety do 30 r.ż. wychowujące dzieci.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, która weszła w życie 1 czerwca 2025 r. zastępując ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osobom do 30 roku życia przysługuje pierwszeństwo w kierowaniu do form wsparcia (obok 6 innych grup wrażliwych na rynku pracy). W ustawie wprowadzono też przepisy określające nowe formy wsparcia kierowane do osób do 30 roku życia. Warto wskazać, że w ich ramach m.in.:

- osobie do 30 r. ż. powiatowy urząd pracy przedstawia propozycję zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia albo innej formy pomocy w okresie do 4 miesięcy od dnia rejestracji. Wcześniej przepis ten dotyczył osób do 25 roku życia;
- w powiatowych urzędach pracy ustanowiono funkcję doradcy ds. osób młodych, którego zadaniem jest opracowanie wraz z klientem indywidualnego planu działania (IPD), czyli kompleksowego planu aktywizacji zawodowej. Powiatowe urzędy pracy przygotowują indywidualne plany działań dla bezrobotnych i dla poszukujących pracy do 30 roku życia;
- przed przygotowaniem indywidualnego planu działań pracownik powiatowego urzędu pracy przeprowadza ocenę umiejętności cyfrowych osób młodych. W zależności od wyników tej oceny osoba bezrobotna lub poszukująca pracy do 30 roku życia ma możliwość podniesienia tych umiejętności poprzez szkolenia lub staże – jeżeli program tego szkolenia lub stażu obejmuje nabycie umiejętności cyfrowych – a także w ramach doradztwa zawodowego;
- od 2026 r. w wojewódzkich i powiatowych urzędach pracy lub Ochotniczych Hufcach Pracy będzie można utworzyć, z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy, punkty dla osób młodych, oferujące kompleksową informację i doradztwo na temat zatrudnienia i form wsparcia oferowanych przez powiatowe urzędy pracy, możliwości skorzystania z usług pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, dalszego kształcenia, porad prawnych, kwestii mieszkaniowych. Punkty będą działać w formie tzw. „jednego okienka” (one stop shop).

Wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy oraz Ochotnicze Hufce Pracy świadczą również inne usługi dla bezrobotnych i/lub poszukujących pracy, z których mogą korzystać ludzie młodzi. Wśród nich warto wymienić: pośrednictwo pracy; poradnictwo zawodowe; szkolenia; bon na kształcenie ustawiczne; pożyczkę edukacyjną; staż; dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej; świadczenie aktywizacyjne; bon na zasiedlenie; zwrot kosztów przejazdu; zakwaterowania w związku z podjęciem zatrudnienia przez bezrobotnego lub poszukującego pracy.

Odnosnie do pytania dot. programu wsparcia dla absolwentów wchodzących na rynek pracy po ukończeniu studiów lub szkół zawodowych informuję, że obecnie nie jest prowadzony program skierowany wyłącznie do wskazanej grupy. Osobom młodym do 30 r. ż. zapewnia się natomiast dodatkowe wsparcie, zgodnie z zaleceniem Rady UE w sprawie Gwarancji dla młodzieży. Do ustawy wprowadzono art. 203 dotyczący możliwości tworzenia przez wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy oraz Ochotnicze Hufce Pracy punktów dla osób młodych. Działalność takich punktów przetestowano wcześniej w 76 powiatowych urzędach pracy w ramach naboru na projekty pilotażowe. Utworzenie punktów, w których osobom młodym świadczy się usługi wspierające je w wejściu na rynek pracy, sfinansowano z Funduszu Pracy.

W II kwartale 2025 r. ogłoszony został konkurs na opracowanie modelu punktu kompleksowej obsługi osób młodych i osób długotrwale bezrobotnych, tzw. one-stop-shop, finansowanego ze środków europejskich. W jego ramach opracowany ma być model punktów kompleksowej obsługi osób młodych i osób długotrwale bezrobotnych w wojewódzkich i powiatowych urzędach pracy.

W ramach projektu konkurencyjnego finansowanego ze środków europejskich obecnie opracowywane są „Standardy wsparcia osób młodych oraz długotrwale bezrobotnych w urzędach pracy”. Projekt ma m.in. doprowadzić do wypracowania na potrzeby powiatowych urzędów pracy standardów dotyczących dotarcia do osób młodych i metod wsparcia tej grupy docelowej, wynikających z Zalecenia Rady UE w sprawie Gwarancji dla młodzieży. Działania te mają na celu ograniczanie emigracji zarobkowej młodych osób i tworzenie dla nich zachęt do podejmowania pracy w kraju.

Odnosnie do pytania nt. planów reaktywacji lub modernizacji programów typu „Pierwsza praca” lub „Młodzi na rynku pracy” informuję, że zakres opisanych wyżej działań w pełni odpowiada celom i założeniom tych programów przy jednoczesnym dostosowaniu instrumentów wsparcia do aktualnych potrzeb młodych osób i zmieniających się realiów rynku pracy.

Niżej, w formie tabelarycznej, przedstawiam informacje na temat osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, z podziałem na województwa zgodnie z danymi na koniec września br.:

Województwo	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (ogółem)	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych do 30 roku życia
Dolnośląskie	62585	13776
Kujawsko-Pomorskie	57932	15425
Lubelskie	59275	16986
Lubuskie	19463	4841
Łódzkie	60939	13344
Małopolskie	67190	18872
Mazowieckie	119598	28060
Opolskie	21236	4984
Podkarpackie	69701	19138
Podlaskie	32047	7694
Pomorskie	48155	12885
Śląskie	74683	17785
Świętokrzyskie	34743	9289
Warmińsko-Mazurskie	41000	10557
Wielkopolskie	54359	15263
Zachodniopomorskie	43220	9765

Razem	866126	218664
-------	--------	--------

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01

Informuję, że podstawę gospodarowania środkami Funduszu Pracy stanowi jego roczny plan finansowy, będący załącznikiem do ustawy budżetowej. Na finansowanie aktywizacji zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym osób młodych, samorządy powiatów dysponują środkami limitu Funduszu Pracy w wysokości 3 458 561 722,02 zł, w ramach przyznanych na 2025 rok limitów na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Środki limitu są przyznawane na cały rok i w transzach miesięcznych trafiają na konta powiatowych urzędów pracy. W ramach przyznanych środków finansowane są wszystkie formy pomocy, w tym te dedykowane osobom młodym, określone w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia. Wyboru realizowanych form aktywizacji zawodowej, w ramach łącznej kwoty ustalonej dla samorządu powiatu, dokonuje starosta po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy. Jeśli przyznany limit okazuje się niewystarczający, samorządy powiatów mogą ubiegać się o dodatkowe środki z rezerwy Funduszu Pracy, będące w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy. Katalog programów, które mogą być finansowane w br. z rezerwy Funduszu zawarty jest w dokumencie „Zasady ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych w 2025 roku”, opublikowanym 26 marca br. w Intranecie Publicznych Służb Zatrudnienia. W ramach dwóch naborów ogłoszonych w roku 2025 na przyznanie środków rezerwy Funduszu na finansowanie programów aktywizacji zawodowej samorządy powiatów mogły ubiegać się o środki m.in. na realizację programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych do 30 roku życia. Na realizację powyższych programów, w ramach pierwszego naboru minister właściwy do spraw pracy przyznał środki funduszu w kwocie 31 589 284,52 zł, a w ramach drugiego naboru środki rezerwy funduszu w kwocie 30 487 149,85 zł. Łącznie przyznane środki rezerwy funduszu stanowią kwotę 62 076 434,37 zł.

Informuję, że nie ma obecnie planów wprowadzenia nowych mechanizmów wsparcia dla młodych przedsiębiorców i samozatrudnionych. Aktualnie, w ramach programu pn. „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie II”, który realizowany jest przez Bank Gospodarstwa Krajowego w wyniku umowy z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej, można uzyskać pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej przyznawaną bezrobotnym, poszukującym pracy opiekunom osób z niepełnosprawnościami oraz ludziom młodym.

Program realizowany jest na terenie całego kraju. Bank Gospodarstwa Krajowego, pełniący funkcję koordynatora realizacji pożyczek, dokonał wyboru pośredników finansowych, którzy udzielają pożyczek oraz zapewniają usługi doradztwa i szkoleń.

Należy podkreślić, że polityka młodzieżowa stanowi obszar działań przekrojowych, należących do właściwości nie tylko Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, ale też innych Ministrów, w szczególności Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Rozwoju i Technologii oraz Ministra Sportu i Turystyki.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/